

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Založení a vznik družstva. Část I. (založení družstva)

Družstvo jako společenství neuzavřeného počtu osob (právnických i fyzických) se stává v posledním období poměrně častou formou sdružení zejména občanů fyzických osob, jež sleduje zejména účel uspokojení bytových potřeb občanů. Obchodní zákoník stanovuje pouze nejmenší počet členů, kterých musí být aspoň pět, to neplatí jsou-li jeho členy alespoň dvě právnické osoby.

Družstvo jako společenství neuzavřeného počtu osob (právnických i fyzických) se stává v posledním období poměrně častou formou sdružení zejména občanů fyzických osob, jež sleduje zejména účel uspokojení bytových potřeb občanů. Obchodní zákoník stanovuje pouze nejmenší počet členů, kterých musí být aspoň pět, to neplatí jsou-li jeho členy alespoň dvě právnické osoby. Stejně jako v případě obchodních společností rozlišuje mezi založením družstva a vznikem družstva.

Založení družstva na rozdíl od obchodních společností nevyžaduje uzavření společenské smlouvy, tuto funkci zastupuje ustavující členská schůze družstva, protože obchodní zákoník výslovně stanoví, že pro založení družstva se vyžaduje konání ustavující schůze družstva.

Ustavující schůze družstva:

- a) určuje zapisovaný základní kapitál (základní kapitál družstva se zapisuje do obchodního rejstříku. Obchodní zákoník určuje, že zapisovaný základní kapitál musí činit nejméně 50 000 Kč)
- b) schvaluje stanovy (z uvedeného tak plyne, že stanovy resp. jejich znění by mělo být mezi osobami oprávněnými hlasovat na ustavující členské schůzi družstva předem předjednáno),
- c) volí představenstvo a kontrolní komisi (do orgánů družstva mohou být voleni členové družstva starší 18 let a zástupci právnických osob, které jsou členy družstva).

Na ustavující schůzi družstva jsou oprávněny hlasovat osoby, které podaly přihlášku do družstva. Před rozhodováním o výše uvedených věcech zvolí ustavující členská schůze svého předsedajícího. Do jeho zvolení řídí schůzi svolavatel. Ustavující schůze družstva volí a přijímá usnesení většinou přítomných. Uchazeč o členství může vzít svou přihlášku zpět ihned po hlasování o stanovách, jestliže hlasoval proti jejich přijetí. Ustavující schůze družstva vede k jeho založení, jestliže se na ní uchazeči o členství zavázali k členským vkladům dosahujícím stanovené částky zapisovaného základního kapitálu. Základní členský nebo vstupní vklad musí být splacen do 15 dnů od konání ustavující schůze družstva určenému členu představenstva způsobem stanoveným členskou schůzí. Průběh ustavující schůze družstva se osvědčuje notářským zápisem, jehož přílohou je seznam členů a výše jednotlivých členských vkladů, k nimž se na ustavující schůzi zavázali. O rozhodnutí ustavující schůze o schválení stanov se pořídí notářský zápis, který musí obsahovat též schválený text stanov. Založení družstva vyžaduje přípravu spočívající v již zmíněném předjednání stanov družstva (pokud uchazeč hlasoval proti přijetí stanov může vzít zpět svoji přihlášku do družstva), dále by měla být přijaty resp. podány přihlášky do družstva a svolána ustavující členská schůze družstva, kterou zahajuje svolavatel.

Stanovy družstva, která má schválit ustavující členská schůze družstva musí obligatorně obsahovat:

- a) firmu a sídlo družstva (obchodní firma družstva musí obsahovat označení „družstvo“). Obchodní

firma družstva nesmí být zaměnitelná s firmou jiného podnikatele a nesmí působit klamavě. Z tohoto důvodu doporučujeme věnovat výběru firmy společnosti velkou pozornost a prověřit např. pomocí www stránek (www.justice.cz), zda již není v obchodním rejstříku zapsán podnikatel se stejnou nebo podobnou (zaměnitelnou) firmou, kterou by měla mít zakládané družstvo. Zejména v případě bytových družstev, kdy např. v jedné ulici je více bytových družstev, které si vesměs volí do firmy název ulice, je třeba dostatečným způsobem odlišit firmu družstva od již existujících firem bytových družstev na stejné ulici),

b) předmět podnikání (činnosti),

c) vznik a zánik členství, práva a povinnosti členů k družstvu a družstva k členům,

d) výši základního členského vkladu, popřípadě i výši vstupního vkladu, způsob splácení členských vkladů a vypořádání členského podílu při zániku členství,

e) orgány družstva a počet jejich členů, délku jejich funkčního období, způsob ustavování, působnost a způsob jejich svolávání a jednání (orgány družstva jsou členská schůze, představenstvo, kontrolní komise a další orgány, které zakotví stanovy),

f) způsob použití zisku a úhrady případné ztráty,

g) tvorbu a použití nedělitelného fondu (družstvo je povinno při svém vzniku zřídit nedělitelný fond, nejméně ve výši 10 % zapisovaného základního kapitálu. Tento fond družstvo doplňuje, nejméně o 10 % ročního čistého zisku, a to až do doby, než výše nedělitelného fondu dosáhne částky rovnající se polovině zapisovaného základního kapitálu družstva. Stanovy mohou určit, že se vytváří vyšší nedělitelný fond nebo další zajišťovací fondy. Nedělitelný fond se nesmí použít za trvání družstva k rozdělení mezi členy),

h) další ustanovení dle obchodního zákoníku (např. další orgány družstva, úprava převodu členských práv atd.).

Stanovám by měla věnována velká pozornost, zejména s ohledem na skutečnost, že vedle obchodního zákoníku jsou jediným dokumentem upravující vztahy mezi družstevníky.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)